

Književnost je podobna zarjaveli devici: mikajo jo užitki, toda tudi nedolžnost bi rada ohranila. Zagrizeno in seveda opravičeno brani svojo avtonomnost, hkrati pa sanja, da bi jo z neposrednim vplivom, z močjo družbene pomembnosti BÉSEDE vzela drugim. Rada bi sprala umazanijo s stvarnosti, toda tudi skozi to umazano stvarnost bi se rada prebila čista. Rada bi bila preroška, pa tudi bojevniška, toda ni ji do žalostne usode preroka in bojevnika. Napada, toda če jo napadejo drugi, pri priči razglaša svojo nedotakljivost in nevtralnost. Toda ravno ti dve protislovni komponenti, dokler sta v blagodejnem ravnotežju in nobena izmed njiju v premoči, pa se književnost ne sprevrže ali samo v ORODJE ali samo v GRADIVO, omogočata, da največja dela ohranijo estetsko avtonomnost in ostanejo človeško dejavna.

Pisatelj se proti komurkoli in proti katerikoli družbi pojavlja izključno kot DRŽAVLJAN in celotni njegov odnos (pasiven, pozitiven, negativen, ambivalenten) do ureditve zadev v tej družbi izhaja v prvi vrsti iz njegovega državljanskega statusa, ki si ga deli z vsemi drugimi člani skupnosti, in pri tem nima nikakršnih privilegijev ne glede koristi in ne glede dolžnosti. Le politiki, le tisti, ki o sebi sodijo, da so poklicani izgrajati družbo, imajo tudi posebne obveznosti do nje. Pisatelj jih nima. Status pisatelja kot tak, torej, ne obstaja. Razen v nekakem precej zapuščenem administrativnem pogledu, seveda. Obstaja samo status človeka in državljana, in ta je odločilen za našo moralno, duhovno in socialno izbiro. Glede te izbire bi veljalo dosledno ravnati. Samo pisateljsko dejanje pa predpostavlja čisto drugačno, skoraj NERAZČIŠČENO vrsto angažmana. In prav kot mera svobode, ki jo izražam v svojih knjigah, NI V NIKAKRŠNI ZVEZI z ravniyo svobode v družbi (kajti mero svobode v svojih knjigah določam sam), tako tudi mera svobode, kot jo izražam s svojimi državljanskimi dejavnostmi, NI V NIKAKRŠNI ZVEZI z ravniyo svobode, kot je izražena v mojih knjigah (kajti mero svobode v mojih državljanskih dejavnostih določa družba). Zato je brez vsakršne koristi zamenjevati ta dva angažmana, toda prav tako hinavsko in nepošteno je, če pisatelj izraža angažma, ki ga življenje ni potrdilo, kot državljan pa pridiga angažma, ki ga književno delo ne verificira.“